

יהדות באהבה

נכון לעכשיו

טוב מאד – אדם טוב

לסיום ולסיכום ששת ימי בראשית מתגלה המגמה הפנימית של הבריאה "וַיֵּרָא אֱלֹקִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד". אכן מגמת הבריאה היא גילוי הרצון הטוב האלקי כפי שנאמר "כל דעביד רחמנא לטב עביד" - כל מה שעושה הקב"ה, לטובה עושה. וכידוע הקב"ה בורא את הכל והוא אדון הכל ועלינו לשבחיו כפי שאנו אומרים אחרי התפילה "עלינו לשבח לאדון הכל".

גילוי רצונו הטוב של הקב"ה מוטל על האדם כמו שנרמז "והנה טוב מאד". 'מאד' - אותיות 'אדם'. 'והנה טוב אדם'. ואמנם תכלית הבריאה היא יצירת אדם טוב שדרכו יתגלה הרצון הטוב, והדרך לגילוי הטוב בחיינו ובעולמנו היא לימוד וקיום התורה שעליה נאמר אין טוב אלא תורה "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו". ומי הוא האדם שעליו מדברת התורה? - עם ישראל, כפי שחז"ל כבר הורונו "אתם קרויים אדם".

נכון לעכשיו, עם ישראל הוא העם שהקב"ה בחר בו מכל העמים ונתן לו את תורתו, "כי הגרעין הפנימי של מהות נשמתה של כנסת ישראל הוא עצמות החפץ של היות טוב לכל, בלא שום הגבלה בעולם כלל, בין בכמות הניטבים ובין באורותיו של הטוב, זאת ירושתה ונחלת אבותיה של כנסת ישראל. הרגש הטוב הזה צריך שיהיה מעוטר בחכמה גדולה ובגבורה כבירה למען דעת איך להוציאו אל הפועל בכל גווניו" (אורות קלט).

"אשרינו מה טוב חלקנו, מה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו" שאנו קרויים אדם, שדרכו מתגלה הטוב האלקי בעולם, כי חיי עולם נטע בתוכנו.

מהמצפה לישועה השלמה

זך כמין ב'אן

תודה!!!

לכל התורמים והמתרימים להרמת דגל התשובה מאהבה

לכל אלפי התורמים שתרמו למכון מאיר בימי התשובה באהבה ובאמונה, תבורכו מן השמים בברכת שנה טובה, אתם ומשפחותיכם בזכות תרומותיכם הנדיבות המאפשרות להמשיך ולהרבות אהבה.

המברך בברכה המשולשת באהבה דב ביגון ובית מכון מאיר

טעם העץ כטעם הפרי
הרב אורן טרבלסי
2 פלא החיים הרב דוד לנדאו

3 לא טוב היות האדם לבדו
הרב יורם אליהו
מסע תשובתו של האדם מבראשית הרב אשר בוחבוט

4 לחצות את הגשר
הרב ליאור לביא

8 עולם בהתהוות
הרב שלמה אבינר

5 איזהו גיבור?
נתן קוטלר
להתחיל מבראשית הרב חגי לונדן

6 מידת הדין ומידת הרחמים בנישואין
אסתר אברהמי

קורס הכשרת מטפלים בשיטת NLP ודמיון מודרך לציבור הדתי

בהנחיית הרב יוגב שמחון

לימודי תעודה מטעם מכללת רטר ובליוי אקדמי של אוניברסיטת חיפה

- קורסים נפרדים לגברים ונשים בירושלים ובבאר שבע
- שתי הסמכות אקדמיות
- העמקה במקורות היהדות

לפרטים נוספים: www.vatisaeniwind.co.il

או במס' 050-2020918

הגליון מוקדש לעילוי נשמת יקרנו

מלך (מילו) בן יעקב אריה אברמוביץ ז"ל

עסק בצרכי ציבור באמונה שנים רבות
נפטר א' מרחשון תשפ"א
תנצב"ה
המשפחה

טעם העץ כטעם הפרי

האדם להשיקע מאמץ ועמל רב, מה שהיה אפשר להשיג בקלות במאפיה שממול, בתוספת מגוון מאפים. וכך כל המעצורים הגופניים והכלכליים מוכרחים להיות עוברים וחולפים. תנועה זו של התפתחות לטובה תלויה באדם שהוא מרכז היצירה. **חוק הוטבע בבריאה שכאשר יתקנו החסרונות הפנימיים שבאדם ימצאו הדרכים לתיקון החסרונות החיצוניים שבעולם.**

הלימוד מחטא עץ הדעת הוא אפוא שכל החסרונות שיש בטבע ובחיים בכלל, אינם נמצאים כאן בטעות או במקרה. הם חלק מהתוכנית האלוהית הכללית שבאה לתקן את העולם על ידי תיקון האדם. ככל שהאדם יתעלה מוסרית כך יתעלה העולם יחד עמו ויגלה את רוב הטובה הברכה והשפע הטמונים בו. "וכפי עילוי הפנימי (של האדם) כן יתרומם בהכרח הטבע לעומתו".¹ ואז יהיה ראוי וזכאי האדם לטעום מהעץ שציווה ה' לברוא מלכתחילה שהוא מלא ברכה וטובה. "עץ פרי עושה פרי" עץ שטעם עצו ופריו שווים.

1. בראשית רבה פרשה טו
2. עין איה ברכות ויד
3. גור אריה א"א
4. עפ"י אגרות הראי"ה אקא
5. לז
6. עין איה שבת ב,קיא

הציווי הראשוני של הבריאה היה באופן כזה שהבריאה תתגלה במלוא שפעה וטובה, אך זהו האידיאל והתכלית. כשהציווי לובש צורה מעשית מתגלה חיסרון עצמי שטבוע באדמה מעצם היותה חומרית, "והארץ מן התחתונים, ובעבור חסרונה היא מחסרת מהשלמות תמיד".³ הארץ מוציאה עצים חסרים ששלמות הפירות אינה מתגלה בהם. וזה בניין אב ליתר הכוחות שבמציאות שלא יצאו בצורתם המבורכת.⁴ אך עץ אחד כן הוציאה הארץ לפי הכוונה העליונה וזה עץ הדעת.

גם האדם שנוצר מהאדמה מלא בחסרונות ובצדדים שדורשים תיקון. אם כן, המציאות המתאימה למדרגתו היא המציאות החסרה המתבטאת בעצים שאין בהם טעם הפרי, ולכן רק מהם הורשה לאכול. אך נמנע ממנו לגשת למציאות השלמה שבה מופיעה הברכה והטוב באופן היותר שלם, ולכן נאסר עליו לאכול מעץ הדעת. כדי שהאדם יזכה לקבל שפע של טוב, וחיים של עונג מלאי ברכה ומשוללי חיסרון הוא צריך קודם להשלים את עצמו. כי רוב טובה שמגיעה למי שאינו ראוי לה יכולה להיחפץ לקבלה. **חטא עץ הדעת הוא אפוא הרצון לקבל שפע של טוב ללא הכשר והכנה ראויים.**

הגמרא במסכת שבת⁵ מספרת על רבן גמליאל שתיאר את מציאות החיים שתופיע בעתיד: "עתידה אשה שתלד בכל יום. עתידין אילנות שיוציאו פירות בכל יום ועתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת". מסביר הרב קוק שהמציאות **שאנו מכירים אינה סטטית אלא הולכת ומתפתחת להיות טובה, מתוקנת ונעימה יותר.** כפי שאפשר לראות כבר היום במדע, בטכנולוגיה, בבריאות ובשאר תחומים. בעבר, על מנת להשיג כיכר לחם נדרש

חטא עץ הדעת מתחיל מחטא האדמה. ביום השלישי ציווה ה' את האדמה להוציא עץ פרי עושה פרי, שגם לעץ עצמו יהיה טעם הפרי. אך האדמה שינתה והוציאה עץ עושה פרי. כלומר עץ שמצמיח פירות אך אין בעץ טעם הפרי. אולם עץ אחד הוציאה האדמה לפי הציווי האלוהי, הוא עץ הדעת. "ותרא האשה כי טוב העץ למאכל - צא וראה איזהו אילן שעצו נאכל כפריו".¹ מכל העצים הורשה אדם הראשון לאכול מלבד מעץ הדעת. **מהי משמעות הדבר שטעם העץ זהה לטעם הפרי? ומדוע אסר ה' על האדם לאכול מעץ הדעת שדווקא בו טעם העץ כטעם הפרי?**

במעשה בראשית גילתה התורה טפח וכיסתה אלפיים אמה, לכן אין להבין את הדברים כפשוטם. ובכל זאת גילתה התורה מסודותיה טפח וכתבה את הדברים בצורה ובסגנון שמהם נוכל ללמוד דעת והדרכה לחיים. **נצמד בעקבות דבריו של הרב קוק זצ"ל** על מנת להבין במעט את חטא עץ הדעת ומה ניתן ללמוד ממנו.

כוח הצמיחה של האדמה מצמיח את פירות העץ. אך עד שיוצא הפרי הוא עובר דרך הגזע והענפים אשר שואבים אליהם מאיכותו של הפרי. פירות העץ אמנם פיים למראה וערבים למאכל אך הם יכולים לצאת באיכות וברמה גבוהות הרבה יותר ממה שאנו מכירים. אם גם לעץ יש טעם כמו לפרי משמעות הדבר שהוא פוגם פחות באיכות הפרי העובר דרכו. וכך הפרי יוצא משובח טעים ואיכותי יותר. "אם היה גם טעם העץ כטעם הפרי, היה מתחזק טעם הפרי והיה מוסיף הנאה לבני אדם".² לפי ביאור זה עולה **שעץ שטעם עצו כטעם פריו הוא ביטוי לעולם שבו מרובים הברכה והשפע.**

פלא החיים

החיים הם פלא. יש במערב ובמזרח, באמריקה וברוסיה, אנשים המקשקשים ומפספסים וטוענים שהם יגלו את סוד החיים. בינתיים עוד לא הגענו לזה וגם לא נגיע. אנחנו קוראים לריבונו של עולם "אלקים חיים ומלך עולם",¹ "כי עמך מקור חיים",² ומתוך כך יש לנו חיוניות. אנחנו מכירים בעובדה הזאת, עובדת החיים, שיש יצורים חיים - זה נכון לכל אחד ואחד מאיתנו, וקודמים לנו יצורים קטנים עוד יותר. נפגשים בפליאות אצל כל אחד מאיתנו. בחתיכת הבשר והעצבים שלנו - ישנה גם אפשרות של בחירה. אבל עוד לפני האדם, קיימת עובדת החיים של יצור חי, גם קטנטן. גם יצורים קטנים יכולים לשמור על החלטה מסוימת או לנטות לכאן ולכאן. רבי יוחנן,

ממשנת הרצי"ה

הרב דוד לנדא

נפש חיה של בהמה לבין נפש חיה של אדם. על הפסוק: "ויהי האדם לנפש חיה"³ כותב רש"י: הרי גם בבהמה נאמר נפש חיה, אלא של האדם חיה יותר, "שנתוספה בו דעה ודבור". בדיבור מתגלה מדרגה גדולה של ידיעה, מתגלה "האדם המדבר", "ד' שפתי תפתח".⁴ כל זה מפגיש אותנו עם סדר התגלות מעשה בראשית, עד שמופיעה עליונות וגדלות החיים ביצירת האדם החי המדבר, שכל האדם, האידאליזם של האדם.⁵

1. ירמיהו י"ז
2. תהלים ל"ז
3. חולין דף ס"ג עמ' א'
4. תהלים צ"ב ו'
5. מורה נבוכים א' פרק א'
6. בראשית ב' ז'
7. תהלים נ"א י"ז
8. ע"פ שיחות הרצ"י ישראל ותחיתו פרק א' עמ' 50-51.

כוונת חז"ל, זכה - עזר, שאם זוכה האדם נשאר העיקר ה'עזר', במה שהיא נגדו בתחילה ובזה הוא ניצל מהרבה מעידות ומבוכות, ואם לא זכה, נשאר העיקר ה'כנגדו', **"במה שהיא עוזרת לו בכל רוח רעה שעוברת עליו ואין לך כנגדו גדול מזה"**. יסודות גדולים וחשובים לימדנו הנצי"ב ביחס לבניין ביתו של האדם. א. לכל אדם נבראה האישה המתאימה לו שתעמוד לו לעזר להליכות חייו, לפי תכונותיו ומידותיו. ב. מידות ותכונות שונות של בן הזוג לא רק שאינן מפריעות ביצירת קשר נכון, אלא אדרבא ברוב המקרים הם יצרו השלמה ותיקון לבן הזוג, ויביאו אותם לזכות להשראת השכינה בניהם.

* הנצי"ב - הרב נפתלי צבי יהודה ברלין - היה ראש ישיבת וולוז'ין במשך עשרות שנים והיה מגדולי הדור באירופה בזמנו. גדולי תורה רבים היו מתלמידיו, ביניהם הרב קוק זצ"ל, שהנצי"ב אמר עליו שבשכילו היה כדאי לייסד את ישיבת וולוז'ין. חיבר ספרים רבים, ובין המפורסמים העמק שאלה על שאלות רב אחאי גאון... ראה בתהליך שובו של העם לארצנו חלק מתהליך הגאולה והיה חבר פעיל בתנועת 'חובבי ציון'. מיוחד הוא בפירושו לתורה 'העמק דבר', בעז"ה השנה נכתוב בפינה זו מפירושו, בתפילה שלא תיפול תקלה תחת ידינו ויהי נעם ה' עלינו ומעשה ידינו יכונן.

עזר כנגדו.

פירוש הנצי"ב נקרא 'העמק דבר'. מידי פעם, כאשר הוא רואה צורך להעמיק באיזה עניין, הוא מביא זאת בפירושו הנקרא 'הרחב דבר' המופיע בחומשו מתחת להעמק דבר'. על המילים 'עזר כנגדו', מביא הנצי"ב ב'הרחב דבר' את המדרש שגם רש"י הביא, **"זכה עזר, לא זכה כנגדו להלחם"**. אומר הנצי"ב שלפי המדרש הזה אין המשמעות **"שתהא האישה נבראת כדי לצערו"**, וזה לא מה שמשמטע מהלשון עזר כנגדו. לכן מחדש הנצי"ב שהכוונה **"שהניגוד יהיה לעזר"**, ומבאר זאת בדוגמא: אדם בעל אופי כעסני ורגוזי בא לביתו כועס, אשתו שומעת, מצדיקה אותו ומלבה את כעסו... באותו רגע הוא נהנה מזה שהיא אכן לו לעזר, אבל אחר-כך כשכעסו נרגע יש לו צער מזה שהיא הוסיפה לו אש ועצים ומתברר שזה היה נגדו. אבל אם כשהוא בא כועס, היא מרגיעה אותו, מפיסת ואומרת שאין צורך לכעוס, אף כי באותו רגע היא נראית נגדו, **"מכל מקום היא העזר האמיתי שאין למעלה ממנו"**. והדבר נכון גם בשאר המידות. כל אדם במידה המיוחדת שלו צריך אישה שתאזן את המידה, את התכונה הזו שלו, ובכך הוא באמת יהיה שלם לעשות רצון קונו. זוהי

"ויאמר ה' אלוקים לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר כנגדו". בהבנה הפשוטה נראה שה' דואג לכך שלאדם תהיה בת זוג, שלא יחיה לבדו, וגם כי צריך להוליד ילדים. בא הנצי"ב ומבאר שלא זאת כוונת הקב"ה, שהרי פשוט הוא שהאדם אינו פחות מכל הנבראים, וכמו כל החיות שנבראו זכר ונקבה, כך האיש צריך אישה שהיא מקיימת את המין ועוזרת לו לקיום העולם, אלא הכוונה, **שלא טוב שתהיה לו אישה כמו שאר הנבראים שאינה לו לעזר בכל הליכות החיים**. לחיות אין בת זוג קבועה ורק לקיום המין הם מזדווגים, וכל נקבה מתאימה לצורך הזה. אבל את האדם בראתי עם תכונות שונות, **"והאדם אין טבע מינו באופן אחד, כי כל המידות וכל הברואים כלולים בו"**, לזה יש אופי מסוים ולזה אופי אחר, **"על כן יש לעשות את העזר שהיא האישה, ראוייה לכל אופן שיהיה באיש וזהו כנגדו, איך שהוא נצרך לעזר תמידי לפי תכונתו"**. הנצי"ב מלמד אותנו אם כן שה' יצר את האישה הראשונה עם התכונות המתאימות לכל איש, ומכאן ואילך לכל איש יש אישה עם התכונות המתאימות לו, שתהיה לו לעזר להליכות עולמו ולעזר לחייו בכל אשר הוא נצרך.

הרב אשר בוחבט

מסע תשובתו של האדם מבראשית

אבל עדיין חיים שלמים לפניו לאור באור החיים, והמשקעים החומריים בעבר ובהווה הם כמשוכות בפני הרץ אל האור הגדול. ועל מנת שלא יפול שוב, "ויבדל אלוקים בין האור ובין החושך". האדם נדרש לעשות הבדלה כשבדו הבחירה היכן להיכנס ולראות ולחוות. הוא מתחיל לעשות סדר בחיים כי "ויקרא אלוקים לאור יום ולחשך קרא לילה". אבל דרך התשובה האמיתית היא שהאדם יבין שהמסע הגדול של החיים נעשה גם בחושך, שבו הנשמה מחפשת את מקומה "כי אי אפשר שיוכר אורה של הנשמה אלא מחשכו של היצר הרע"³, ואי אפשר לאדם למחוק את עברו אלא לרוממו, וזדונות הופכים לזכויות⁴ והאדם לוקח את כל כוחות חייו לגילוי אור ה' בעולם. "ויהי ערב בוקר יום אחד". כל חייו של האדם בתשובה, בעבר ובהווה באחדות גמורה לשוב עד ה'.

הצדדים הרוחניים או הגשמיים. "והארץ היתה תהו ובהו". כאשר יש אבדן דרך ורק הצדדים הגשמיים מנוטים את המציאות, אז יש תהו ובהו, אין לאדם משען ויציבות ומטרות החיים נעלמות. האדם אינו מוצא מרגוע כספינה הטרופה בלב ים.² "ורוח אלוקים מרחפת על פני המים". הצדדים הרוחניים דורשים את מקומם, אך כאשר האדם חי רק כדי לספק את יצריו החומריים אז "לא מצאה הרוח מנוח לכף רגלה". ונראה שכך הולכים חיי האדם במרוצתו ונעלמים. ולפתע "ויאמר אלוקים יהי אור". הקב"ה מרחם על האדם ונכנסים אליו הרהורי תשובה ומסע של חיפוש עצמי, לגלות את נשמתו שהיא חלק אלוה ממעל להאיר על האדם לבל יטבע בטיט החיים. ונשלחו לו אורות בחושך החיים כי נר מצווה ותורה אור להאיר על האדם. "וירא אלוקים את האור כי טוב", שהאדם מתחיל ללמוד ונכנס לדרך חדשה שבאמצעותה הוא ילך בדרך הטוב והישר.

ונפלאה היא דרכו של האדם השב, שמצא מרגוע לנפשו בדרך אור התורה המשיב לב נדכאים הולכי חשכים שראו אור גדול.

בהבנה שהאדם הוא מרכז הבריאה, יש המרמזים כבר בתחילת הפרשה על עבודתו של האדם בחייו. וכך מסביר זאת אור החיים הקדוש בביאורו לתורה¹, בבריא שמים וארץ נברא האדם ממקור הרוחניות - השמים, וממקור הגשמיות - הארץ, ובמעשיו נדרש האדם להרים את הארץ לשמים. במשך כל ההסטוריה יש מלחמה מי יוביל את העולם, השמים או הארץ,

1. אור החיים בראשית (פרשת בראשית) פרק א אורות / זרעונים / א. צמאון לאל חי
2. אור החיים בראשית (פרשת בראשית) פרק א
3. תלמוד בבלי מסכת יומא דף פו עמוד ב
4.

מה גרם לפסיכולוגית היהודיה הידועה לחצות את הגשר אל אמה המבוגרת?
מה עומד במרכזו של גן העדן? מהו הסוד של עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע?
מבט חדש על הסיפור של כלנו.

לחצות את הגשר

שני העצים הללו מבטאים שתי רמות תודעה שונות. תודעת עץ החיים כל כולה היא "בתוך"; בתוך הגן, בתוך המציאות, בתוך מערכות יחסים. זוהי התודעה שערה למרחב המשותף. שאיננה עסוקה בחוויה החושית-רגשית הסובייקטיבית אלא קשובה למרחב הגדול שקיים ביניהם ובתוכם.

אלא שבשכבה חיצונית יותר, מתקיים מרחב תודעתי אחר - זהו מרחב עץ הדעת טוב ורע. מה מאפיין את המרחב הזה? בדומה למה שראינו, מרחבי עץ הדעת טוב ורע רוויים בתודעת מאבק - טוב ורע, טוב לי או רע לי, בעד או נגד. תודעת עץ הדעת טוב ורע איננה פנויה למרחב המשותף כי היא עסוקה מדי במה שנמצא בשכבה החיצונית של הקיום. ממילא, היא איננה פנויה להיות קשובה למה שמתרחש במרחב המשותף, בעץ החיים שנמצא בתוך הגן.

בעיני רוחי, המעבר מתודעת עץ הדעת טוב ורע לתודעת עץ החיים דומה לאותה חציית הגשר מטאפורית שתוארה בצורה יפה כל כך ונוגעת ללב בתיאור המפגש של הדי עם אמה בבית האבות. חציית הגשר בין המאבק הפנימי לקשב ללמה שהמרחב המשותף דורש. המעבר ממרחב בו כל צד מתבצר בתוך עצמו, מנסה להשיג רווחים וונאבק על מקומו וקימו לתודעת אחריות משותפת על גן העדן שכולנו אחראים לטפח.

האם נצליח לחצות את הגשר?

האם נצליח לחצות את הגשר?

לקבלת דבר תורה יומי בשביל הנשמה מאת ליאור לביא
נא לשלוח וואטסאפ למספר 0508529987

שליחתי הציבור

שלכם

מבית מקור ראשון

רוצים להגיע למאות אלפי בתי אב בציבור הדתי?
איתנו אתם יכולים!

● הפצה שבועית של עלוני פרשת השבוע ופרסום בכל בתי הכנסת ברחבי הארץ

● הדבקות מודעות בבתי הכנסת ובכריזמים דתיים

● זיכור ישיר בכל רחבי הארץ

רושטנו סאטא מומוטו
 שר דת יהי הכותב כולו
 חומות וכו' כפי להפצה
 מתקדם לפי שוק העד

תפוקת מיומנות:
 עיבוד קדם דפוס ודפוס
 איטוף ועיטוף מוצרים ביניים
 לפי הומונה, הדיקוד סייטוב
 הכנסת אינטרנטים לטלונים

לפרטים:
 052-8908158 יוני
0528908158@gmail.com

גורם לזיהום הזה? ביקורת, זלזול, כעס, הסתגרות, התגוננות ועוד ועוד. הדרכים לזיהום המרחב מגוונות וכוללות למעשה את כל הספקטרום של דרכי התקשורת האנושית: מילים לא מדויקות, התנהגות בלתי רגישה, הבעה מבטלת, וכל אמצעי ביטוי אחר

שמכניס אנרגיה שלילית למרחב המשותף. כל מעשה כזה איננו פועל בחלל ריק אלא משפיע על המרחב המשותף - לטוב או למוטב.

חשוב שנשים לב, ההתנהגות הבלתי מודעת שלנו נובעת ממה שקיים במרחב. כאשר אנחנו חשים מותקפים, חשים חוסר הערכה, ביטול וזלזול, איננו פועלים מתוך המהות שלנו אלא מתוך שכבות הגנה שתפקידן לגונן על אותה מהות עדינה. מן הסיבה הזאת, במצבים כאלה אנחנו מרגישים קצת או הרבה "לא אנחנו". למה? כי באמת מדובר בשכבה חיצונית יותר שתפקידה לגונן עלינו. במצבים כאלה, בדיוק כפי שתיארה הדי' בסיפורה בפתיחת הדברים, אנו לא פנויים להיות עם הזולת באמת. אנו עסוקים בלגונן על עצמנו מפני הסכנה שאנו חשים בה. יותר מזה, אנו גם לא באמת פנויים במצבים כאלה להיות עם עצמנו, להקשיב לקולות הפנימיים שקיימים בתוכנו. אנו נתונים במצב הישרדותי.

החדשות הטובות הן שיש צד שני למטבע: כאשר אנו מודעים למרחב הזה, ולוקחים עליו אחריות, אנחנו יכולים לנקות אותו ובמקום להעכיר אותו להאיר אותו, לטפח אותו. מתוך בחירה משותפת אנו יכולים להפוך את המרחב המשותף לגן עדן עלי אדמות במקום לגיהנום, שלדאבון לב הוא יכול להפוך לכזה מתוך חוסר מודעות או רשלנות. כאשר אנו מודעים למרחב שקיים בינינו ודואגים באופן קבוע לטפח אותו, לדאוג שיהיה נעים ובטוח, ובמידה שהוא נעשה מסיבה כלשהי עכור, לנקות אותו בהקדם האפשרי, אז נוצרת קרקע פוריה לשינוי ותהליך של בנייה והתחדשות של כל צד במרחב המשותף. ביחד וכל אחד לחוד.

אז איך התובנה מאירת העיניים הזאת קשורה לעץ הדעת ועץ החיים?

הזכר לזמן העצב

מה עמד במרכזו של גן העדן? עץ החיים, עץ הדעת טוב ורע, או שניהם?

כך מספרת התורה: "ויצמח ה' אלוקים מן האדמה כל עץ נחמד למראה וטוב למאכל, ועץ החיים בתוך הגן, ועץ הדעת טוב ורע" (בראשית ב, ט). במרכזו של הגן, מוצב עץ החיים - "ועץ החיים בתוך הגן". מלשון הפסוק נשמע שעץ הדעת טפל לעץ החיים.

ז"ב-1944 היו הורי במחנה ריכוז בווישי שבצרפת. אמי ארגנה בריחה. למעשה היא זו שעזרה לאבי לברוח. הורי חצו ברגל את האלפים, ואמי היתה אז בהריון, אתי. וכשהם הגיעו לגבול עם שווייץ, היה הגבול סגור בפני פליטים. אמי השליכה את עצמה לתוך שווייץ. היא העדיפה כל דבר על פני חזרה לגיהנום ממנו באה. ואבי הצליח לחמוק מהגבול כמה ימים אחריה. וב-1944 נולדתי.

עשרות שנים אחר כך אני יושבת עם אמי בבית אבות בישראל ואני לא יכולה לשאת את המראה שלה. היא יושבת בכיסא גלגלים. היא לא יודעת מי אני. אני חשה אשמה, אני עצובה. אני נאבקת. אני כועסת. היא הגיבורה שלי. למה שתהיה כאן? ואני תופסת שאני לא נמצאת איתה. אני בתוך הרגשות שלי.

וואז אני מקבלת החלטה. אני אחצה את הגשר אל עולמה של אמי. אעזוב את העולם שבו אני נאבקת ואלך להיפגש עמה. ואני אביא אתי זוג עיניים חדשות. וכך עשיתי. באתי והתיישבתי לצידיה, וחציתי את הגשר. ונחתתי בעולמה. והבטתי בה. והיא הביטה בי. ואמרה ביידיש: "דו ביסט מיין טוכטר". "את הבת שלי". ואני התחלתי לבכות, והיא ניגבה בידיה בעדינות את דמעותי. כבר חודשים שהיא לא זיהתה אותי. כמוכן: הרי לא הייתי שם מבחינה רגשית..." (תרגום חופשי מאנגלית).

בסיפור המדהים והמרגש הזה פותחת הפסיכולוגית הקלינית והמומחית לטיפול זוגי הדי שלייפר את הרצאתה המאלפת "כוחו של החיבור" (ממליץ בחום לצפות בהרצאה המלאה הזמינה ברשת). ההרצאה פוקחת העיניים הזאת גרמה לי להבין כמה יסודות חשובים בנוגע לחיים, לזוגיות ולהורות אך היא גם האירה לי את אחד הסיפורים המסתוריים והמרתקים ביותר בתורה: סיפור עץ החיים ועץ הדעת טוב ורע. בואו נביא איתנו זוג עיניים חדשות ונחצה את הגשר למבט חדשני על כל הסיפור המוכר והידוע הזה.

המרחב האמנותי

מה גורם למערכות יחסים להתפורר? מה גורם לאהבות גדולות להפוך לעמוסות מטענים, איבה וריחוק? מה מרחיק בני אדם זה מזה? לדברי הדי שלי"ף, אותם ביססה על כתביו של ההוגה היהודי מרטיין בובר ("אני ואתה"), ביסוד כל קשר בין שני אנשים עומד מרחב משותף שמתקיים ביניהם. על המרחב הזה כל אחד מהצדדים אחראי באופן מוחלט. מה שנכנס למרחב הזה הוא מה שיהיה בו. אם איננו שמים לב, לא מודעים לאותו מרחב שקיים בינינו, ולא לוקחים עליו אחריות, הוא 'מזדהם' ונעשה עכור כמעט באופן מיד. מה

איזהו גיבור?

שמירת השמיטה דורשת גבורה ועוצמה פנימית ולכן חז"ל אמרו ששומרי שמיטה הם 'גִּבְרֵי כֹחַ עֲשֵׂי דְבָרָא' (תהלים קג, כ). בנוסף, חז"ל ציינו שרוב המצוות הן לזמן מועט, אך השמיטה דורשת מסירות וטוטאליות של שנה שלמה (ויק"ר א, א). לכן מדובר במקרה מיוחד של כיבוש היצר "וכובש יצרו ואינו מדבר" (תנחומא ויקרא א). מסופר שאלכסנדר מוקדון שאל פעם את זקני הנגב עשר שאלות פילוסופיות וקיומיות. אחת השאלות היתה 'מי נקרא גיבור?' אמרו לו: "איזהו גבור - הכובש את יצרו" (תמיד לב, א). תשובה זו היתה מנוגדת לחלוטין לתרבות היוונית שבה חי אלכסנדר מוקדון. במקום לשים את הדגש על הגבורה בשדה הקרב, שמים זקני הנגב את הדגש פנימה, באיפוק וריסון עצמי. וכדברי אותו החסיד שאמר ללוחמים ששבו משדה הקרב, "שבתם מן המלחמה הקטנה שוללים שלל, התעתדו למלחמה הגדולה. אמרו לו: ומה היא המלחמה הגדולה? אמר להם: מלחמת היצר וחיליו" (חובות הלבבות ה, ה).

כח וגבורה

בתפילה אנו אומרים "אזור ישראל בגבורה" ולאחר מכן אומרים "הנותן ליעף כוח". מהו ההבדל בין גבורה לכוח? הרב סולוביצ'יק כותב שכוח מציין עוצמה פיזית. לעומת זאת "גבורה מייצגת משהו אחר, ובבחינה אנושית-רוחנית בלעדית... גיבור איננו מי שחזק במובן הגופני, אלא אדם שיש לו מידת הגבורה, הירואיזם". הגבורה היא גם המוכנות לעמוד על העקרונות אף על פי שכל העולם מזלזל בעקרונות אלו. כשם שאברהם אבינו נקרא 'העברי' כי "כל העולם כולו מעבר אחד והוא מעבר אחד" (ב"ר מב,

ח). גם בהקשר לשמיטה היו הרומאים לועגים לעם ישראל על כך ששמרו שמיטה: "ומכניסין את הגמל לטרטאות שלהן והחלוקין שלו עליו והן אומרים אלו לאלו על מה זה מתאבל, והן אומרים היהודים הללו שומרי שביעית הן ואין להם ירק ואכלו החוחים של זה והוא מתאבל עליהם" (איכה רבה ג, ה). אך הגבורה היא מי שמוכן להיות תמיד במיעוט ומוכן להיות כגיבור גם כאשר משפילים אותו.

הרב סולוביצ'יק מציין שהגבורה באה לידי ביטוי גם בהתנגשות עם התרבות המערבית והחילונית. במצבים מסוימים "צריך להיות גיבור יוצא מהכלל להיות עכשיו שומר שבת, או לחנך את הבנים לתורה, או לקיים מצוות אחרות. ואין המדובר בחסרון כיס, אשר השומר שבת סובל, אלא בעצם הרעיון להיות שונה מאחרים... ולשלוח את הבן לשיבה, אשר מכרים וידידים מזלזלים בה" (חמש דרשות 'אברהם העברי' ב').

מהיכן שואבים את תעצומות הנפש לחיות בגבורה פנימית?

גדר עדינה של שושנים

הרב סולוביצ'יק היה רגיל להזכיר בהקשר לגבורה הפנימית את המדרש ורש"י על המילים בשיר השירים "סוגה בשושנים" (ז, ג): "הרי חתן נכנס לחופה לבו מגעגעת לחופה ולחיבת חתונו בא לזקק לה אמרה לו טיפת דם כחרדל ראיתי הרי הופך פניו לצד אחר ולא נשכו נחש ולא עקרב עוקצו. הרי שהוא עובר בדרך ראה בכורות בראשי התאנים פשט ידו לייטול אומרים לו של ישראל הם הוא מושך ידו מפני הגזל הרי סוגה בשושנים". "מה מכריח את הנער הצעיר לפרוש מכלתו, אליה הוא נמשך כל כך - כוח חיצוני, סכנה פיזית?" שואל הרב סולוביצ'יק ומיד משיב "לא. מי יאשים אותו אם יחטא? מי יבקר אותו אם לא

סדרת 'גִּבְרֵי כֹחַ'

על שמיטה

נתן קוטלר

יוכל להתגבר על יצרו? מי בכלל ידע מזה? כל הדרמה הזאת מתרקמת בחדרי חדרים, באישון לילה. לא מחיצת ברזל חוסמת בעדו, אלא ערוגה של שושנים. עליו רק לדרוס על הערוגה ולרמוס את השושנים. אולם הגבורה המיוחדת שנמצאת בכל יהודי מונעת בעדו מלעשות מעשה פראי - לרמוס פרחים רעננים ויפים שאין ביכולתם להתגונן ואינם יכולים להתאונן נגד משהו. זהו הירואיזם שקט, גבורה אילמת שאין שרים עליה. למרות זה, הגבורה של הנער הצעיר עולה על גבורת אלכסנדר מוקדון ונפוליאון" (חמש דרשות שם: דברי הגות והערכה 'צירוף' א, ב).

הגבורה לפי חז"ל מתבטאת בכך שאין צורך במחיצת ברזל או בשוטרים כדי למנוע מהאדם לחטוא, אם זה בעריות או בגזל, אלא בגבורה פנימית עצמית שאינה מאפשרת לו לרמוס גדר עדינה של שושנים. כדברי רש"י: "סוגה בשושנים - גדורה ומסוייגת בגדר שושנים די לה בגדר קל ואין אחד מכם פורץ בו ליכנס".

בדרך זו פעם רבי לוי מברדיטשוב לימד זכות על ישראל בכך שלצאר הרוסי יש שוטרים ובתי כלא לרוב ועדיין ניתן למצוא סחורות מוברחות האסורות על פי חוק, אך אצל עם ישראל בערב פסח אי אפשר למצוא אפילו פירור חמץ בעבור כל הכסף שבעולם. ה' כתב בתורה "לא יראה לך חמץ" ומבלי שומר ומבלי שוטר לא ימצא חמץ בכל בתי ישראל.

לתגובות ולקבלת המאמר המלא:
gemarabemunah@gmail.com

הרב חגי לונדין

להתחיל מבראשית

השלמתו ומוצא אותה באשה, האבות הולכים ומחפשים את השלמתם ומוצאים זאת ביצירת האומה הישראלית, והטבע כולו מחפש את השלמתו בכך שמעוניין לחזור לגן עדן. תחילת שנה ותחילת קריאת התורה הן קריאה לכולנו לחדש את החיפוש, ללכת בשמחה לשנה חדשה שבה נחפש את אלוהינו ואת עצמנו. ובוודאי נמצא.

פרשת בראשית עוסקת בבריאת המציאות. העולם נברא מששה ימים שבסופם השבת. 'ששת ימים עשה אלוקים את השמים והארץ וביום השביעי שבת וינפש'. המנוחה והנפיש של השבת אינן כמובן במשמעות הטכנית. הקדוש ברוך אינו ועד עובדים הזקוק לחופשה מידי פעם. אלא יש כאן אמירה רוחנית: בסופם של כל ששה ימים ישנה שבת - בסופו של כל תהליך חיפוש ישנה מטרה, שלמות שעבורה יצאנו לחיפוש. השבת היא 'מעין עולם הבא' - חלון הצצה לעולם שמעבר, לעולם העליון, לעולם השלמות. כל חיינו הם חיפוש אחר השבת. כל ספר בראשית הוא חיפוש אחר השבת וההשלמה. האדם הראשון מחפש את

לקבלת דבר תורה שבועי מצולם ומשוכתב מהרב לונדין ניתן לשלוח הודעת וואטסאפ 0545753771 ניתן גם להזמין שיעורים והרצאות מהרב במספר הזה.

לב
הפרשה

עוד לפני כן. התייחסות הדדית אנושית, מכילה, מתחשבת, תומכת ואוהבת, היא מידת הרחמים שדרכה ניתן להגיע לאידיאל ולחיבור הזוגי האלוקי. כמה עצוב וכואב, כאשר בני הזוג מנוהלים ע"י האגו וההגנות ואינם יודעים להתנהל במידת הרחמים.

כמה צער וכאב הם גורמים לעצמם ומדשדשים בבויץ של עצמם ושוקעים יותר ויותר. הצורך של בני הזוג לבטא את מידת הדין, יש בה אמת מצד עצמה. אך אם רק ירימו ראשם כלפי בורא עולם ויתנהלו על פי מידותיו, כמו שה' משתף את מידת הרחמים 'מה הוא רחום אף אתה רחום...! אם רק יתפללו לה' לעזרה בגילוי האידיאל מתוך מורכבות חייהם וישתפו את מידת הרחמים, הם יגלו תוך כדי שנות עבודה עצמית וזוגית שבורא עולם אינו טועה, אלא מאלץ אותם לגלות את עצמם דרך האתגרים וההתמודדויות הרבות. בהתמודדויות מתוך גישה כזאת, ישנם זמנים טובים ויפים. ישנם זמנים של עונג ושמחה, וברבות השנים כשמתמודדים בצורה נכונה, הם חוזרים לאותם זמנים של ההתרגשות מהחברות, מהתחנה ומתחילת הנישואין, אלא שעתה זה חלום של תחילת הנישואין שהתגשם בפועל ממש. עתה הם קוטפים את פירות השקעתם ונהנים מפירות עמלם.

אני מתפללת לה' (רחמים) אלוקים (דין) שהחתן והכלה ימשיכו לחלום ולהתרגש. זה לגמרי אמיתי. כי התחושות העוצמתיות הללו, הן אלה שיתנו להם את הכוחות לגלות את החיבור האלוקי שלהם בפועל.

המערכת הזאת, יוצרת את החיבורים הנכונים שמאירים את הבית באור יקר. מכיוון שבני זוג קרובים אדם שנמשל לעולם שלם, ותפקידם לבנות את עולמו של הקב"ה, ל"עבדה ולשומרה", בני הזוג בנויים כתבנית העולם. הקב"ה ברא את העולם במידת הדין. כלומר, עולם אידיאלי מושלם. אלא שאח"כ, "ראה" שהעולם אינו יכול להתקיים רק לפי מידת הדין, לכן שיתף את מידת הרחמים שדרכה ועל ידה, העולם יתקדם לכיוון האידיאל המושלם, שלשם כך נברא העולם.

כך קורה גם בין בני הזוג: הם חשים את החיבורים ביניהם שהם אידיאל חייהם. ישנם זוגות שאכן באופן מודע, קשובים לחיבור הנסתר ומבטאים אותו, ע"י שיתוף בחלומות ובמטרות המשותפות. אמנם גם לזוג שאינו יודע לבטא את מטרותיו יש אידיאל חיים, אלא שהוא סמוי מעצמם. בורא העולם יצר את המערכת המסועפת של החיבורים בין בני הזוג שעדיין לא הייתה להם אפשרות של מימוש במציאות. השמחה הגדולה בנישואין, היא על הגילוי שמצאו זא"ז. ישנם רווקים מוכשרים שמודעים לעצמם שמראש רואים את המערכת המסועפת והמורכבת ומכיוון שהם עדיין לא נשואים ואין להם יכולת לבנות כלים, לצערי הם נבהלים ונמנעים מלהתחתן ולהיות שותפים בבניין עצמם ובבניין העולם.

מידת הדין בנישואין, קובעת את האידיאל ומכוונת להגיע אל היעד המשותף.

מידת הרחמים, מתחשבת בכך שבני הזוג עדיין לא יודעים כיצד להתמודד בפועל, גם אם התכוונו לכך בהדרכה לנישואין. במערכת החיבורים המסועפת, יש תורשה וסביבת התפתחות: תכונות אופי, הרגלים מהבית, ניסיונות חיים, משברים ועוד ועוד, כל מה שחווה אדם מעת לידתו ואפילו

פעמים שאני נוכחת בחתונות, בעיקר בזמן החופה, אוזני קולטות שיחות כמו: "הלוואי שימשיכו לאהוב כמו עכשיו... הם לא יודעים מה מחכה להם". מנגד גם שומעת סגנון כמו: "הלוואי שיהיו להם כוחות לעבוד קשה ולהצליח...". גם בשבתות שבע ברכות, ישנם המתבלים בדברי תורה בזמן הסעודה הדרכות מעשיות של - מה מחכה להם בתחילת נישואיהם, ומורידים את החתן והכלה אל "קרקע המציאות" בשעה שבני הזוג נמצאים ברוממות החיבור שביניהם, ומסבירים להם כמה נישואין זה קשה וחייהם יהיו רצופים משברים וכד'. מנגד גם יש שאומרים לחתן ולכלה שלפום צערא אגרא. בד"כ הזוג נמצא באופוריה, כך שהם מאמינים ש"לנו זה לא יקרה". (בחור סיפר לי שבנסיעתו כחתן לחתונתו, עצרה מוניית לידו ברמזור והנהג אמר: "חתן, תיהנה עכשיו כמה שיותר. כי בקרוב זה יעבור לך").

כיצד ניתן להתייחס לשני המצבים הנכונים: שמחת הנישואין המרגשת וההתמודדויות המורכבות שמגיעות בהמשך?

בתחילת דרכם של בני הזוג הם מרגישים בדרך כלל, מי יותר ומי פחות, את החיבורים הסמויים, השמימיים. חלקם גם שומעים את ה"בת קול" שהם אכן נועדו זה לזה. תחושת החיבור וההשלמה משמחת אותם. אלא שעדיין הם לא בנו כלים להכיל את החיבור שנמצא בכוח ולא בפועל, במציאות חייהם. החיים המשותפים, הם אלה שיוצרים את הכלים להכיל את גודל ועומק החיבור הקיים.

למה הדבר דומה? לתאורת בית שנראית על פני השטח יפה ומסודרת. מה שמזין אותה, זו רשת מסועפת של חוטי חשמל שאינה נראית על פני השטח. כשרואים את רשת חוטי החשמל, הכל נראה מסובך ורק מי שיצר אותה, יודע כיצד כל

"יועצת אישית זוגית ומדרכת כלות לתגובות ולשאלות וכן להצעת נושאים המעניינים אתכם - esteravr@gmail.com מאמרים נוספים בנושא זוגיות ניתן למצוא באתר מכון מאיר >

בְּשִׁבְלִי נִבְרָא הָעוֹלָם / יפה

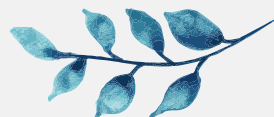
לְפָעַמִּים הַשִּׁבְלִי מְסַבֵּעוּ מִתְעַלָּל
חֲשׂוֹן הוּא וּמִבְלָבֵל
יֵשׁ מִי שֶׁתּוֹעָה, וְלִשְׁדוֹת זָרִים נוֹפֵל...

אֵן מִי שֶׁחָכֵם מִמְּשִׁיךְ וְשׂוֹאֵל
וְאֵינּוּ חִדָּל,
יֹדֵעַ שְׂאִין דְּבַר הַנִּסְתָּר מִפְּנֵי א-ל.
וּבְכָל פְּסִיעָה בְּשִׁבְלֵו - אֶת עֲצָמוֹ הוּא
גּוֹאֵל
וּמוֹשֵׁךְ עִמּוֹ גַּם אֶת עַם יִשְׂרָאֵל

חֵיב כָּל אָדָם לוֹמַר
מִה שֶׁכָּתוּב בַּגְּמָרָא:
בְּשִׁבְלִי הָעוֹלָם נִבְרָא
וּפְרָשׁוֹ: "בְּשִׁבְלִי" -
בְּשִׁבְלִי שְׂלִי.

לְכָל אָדָם שֶׁבִּיל מִשְׁלֵו
שֶׁבִּיל הַמְּבַטָּא אֶת חֻמָּתוֹ, כְּשֶׁרוֹנוֹ
טוֹב, נְגוּנוֹ, וּמִיטֵב אוֹנוֹ
וְאֶת כָּל מִה שֶׁה' חֲנֵנוּ

אִם יִשְׁפִּיל הָאָדָם בְּכּוֹחַ בְּחִירָתוֹ
לְפָסֵעַ בְּשִׁבְלִי וּלְמַשֵּׁשׁ אֶת יַחְדוּתוֹ
כִּי אֵז נֶצֶל נִכְוֵן אֶת חֲרוּתוֹ.

יום לימוד נשים

ימי שני | תשפ"ב
במכון אורה

14:00 הרב טוביאנו

חומש בראשית

8:30 הרב אופיר פריד

תפארת ישראל

15:15 הרב אייל ורד

אגדות חר"ל

9:45 הרבנית דינה ראפ

פרקי מלכות דוד

16:30 הרב אריה מרזר

מידות הראיה

11:00 הרב יהושע וידר

מסילת ישרים

17:45 הרב מאיר טויבר

חיים שני תורה (נושאים אקטואליים)

12:15 הרבנית גאולה ניסים

סוגיות בעין איה

ניתן להירשם ליום שלם או שיעורים בודדים
לפרטים והרשמה: דורית 026528344

מאירי

עלון ערוץ מאירי להורים ולילדים
כרשת בראשית השכ"ב

- משוגע לאדם ברחוב: "איפה הצד השני של הרוחב?" האדם מצביע.
המשוגע: "אבל הרגע אמרו לי בדיוק ההפך!"
- איך קוראים לשומר תנועה? תשובה: סמי סביב...

פרשה מאירה

מתחילים מבראשית

השבת אנחנו מתחילים את התורה מחדש מבראשית! בגלל ההתחלה המרגשת הזו שבת זו נקראת 'שבת בראשית'. התורה מתחילה בספור בריאת העולם ויצירת אדם וחוה ביום הששי. חכמינו אמרו שהקדוש ברוך הוא אמר לאדם הראשון: "ראה מעשי כמה נאים ומשפחין הן, וכל מה שבראתי בשבילך בראתי! תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי, שאם קלקלת אין מי שיתקן אחרך".

ה' נתן לנו עולם כל כך נפלא ויפה. ביכלתנו לשמר עליו, על הטבע, הצומח ובעלי החיים. בכוחנו גם להשרות אוירה טובה בעולם בין אדם לחברו כדי להפנע ממריבות ומלחמות ולהביא שלום ושמחה!

בכל שנה אנחנו מתחילים את התורה מבראשית, ובכך נזכרים בעולם היפה והנקי שה' ברא לנו. אז בואו כלנו נשמר עליו יפה וטהור, נאהב זה את זה ונחיה בשלום ובשלום בעולם נהדר!

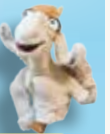
שאלות בפרשה

- מה ברא ה' ביום הרביעי?
- כיצד נבראה חווה?
- מה שמם של ארבעת הנהרות שמתוארים בפרשה?
- מאיזה עץ נאסר על אדם וחווה לאכול?
- את מי פיתה הנחש לאכול מהפרי האסור?
- מי היה הגדול - קין או הבל?
- מה היה שם הבן השלישי של אדם וחווה?
- כמה שנים חי אדם הראשון?

חידת חדגא:

באיזה יום נבראו אבות אבותי (העידים)?

חידת פולקע:

באיזה יום אני נבראו אבות אבותי (התרנגולים)?

הכזורת הגדרות

ט	ס	צ	ג	ע	פ	כ	ר	ט	מ	כ	ע	ת	א	ו
ז	ג	ז	ט	ר	ז	א	ו	ר	ה	ד	ד	י	א	ר
ת	ו	מ	ת	ח	ת	ת	נ	נ	ד	ש	א	מ	ד	ת
ע	ח	ע	נ	ו	י	פ	ב	נ	ע	ל	צ	ז	א	ה
ר	צ	ד	א	ע	ה	כ	ו	כ	ת	ו	ר	ו	א	מ
ר	ב	ה	י	ו	ר	ע	ח	פ	ע	כ	א	ר	ד	ת
פ	ד	ס	ח	צ	נ	ו	ע	צ	כ	ל	ה	ג	ו	א
מ	ס	ח	מ	י	ש	י	ג	ח	ת	ה	ד	ו	ו	מ
ע	ע	נ	ש	מ	י	ה	ח	ס	ז	ב	ב	מ	ו	ו
ה	פ	ק	ז	ר	ו	מ	נ	מ	ת	פ	ח	ל	ב	ח
ג	ו	ת	ה	י	ל	ז	ס	ל	ש	ה	ל	ד	ד	ד

שם האיש הראשון - הבן השני של אדם וחווה - נברא ביום הראשון
שם האישה הראשונה - הגזירה על קין (2 מילים) - העץ השמור
נבראו ברביעי (מילה אחת) - שם הנהר הרביעי - ממנה נבראה האישה
בו נבראו הדגים

תמונות בפרשה

מצאו למה רומזות התמונות, מתוך הפרשה!

1

2

3

4

5

6

8

7

9

אבשלום חוזר

מגילת דוד 116

הרב שלמה אבינר

הכל שחר או לבן. אני אוהב אותו אבל שונא את מעשיו.
נקמה ונתפיל לעתיד טוב יותר.

אבשלום חזר לירושלים אבל לא נכגשתי אתו. אני הלכתי לביתי והוא הלך לביתו¹. אומנם נכון שלא מגיע לו ענש מות, וגם נכון שלעולם הוא בן. אבל הוא רצח את אחיו, ואי אפשר לעבר לסדר היום כאלו דבר לא קרה. הרי הנורא מכל קרה. נכון, הוא גם בן וגם רוצח. יש לי רגשות מעורבים כלפיו. בחיים יש דברים מורכבים, לא

1. שמואל ב יד כג-כד.

בתחילת יצירת העולם, לאחר חטא אדה"ר, לא היה העולם מוכשר לגילוי תוכן האמונה האמתית באופן מפולש, ולכן נתגלתה ליחידים, עד שהאבות בזמנם, התחילו להכשיר את כל העולם כולו, עד שמיעקב התחילה אומה שלמה לחיות ע"פ דרך ד', אומה שכל דרכיה מתאימים לדבר ד' ומגיעים להתכלית האחרון "ישמח ד' במעשיו". מאמרי הראיה, 494

הרב שלמה אבינר

עולם בהתהוות

זכריה אל רזי, ספר, שבין כמות אדירה של שגעונות ושטויות הוא טוען: הרע הנמצא בעולם הזה הוא יותר מן הטוב, והוא מונה כל הצרות שמתרגשות על האדם כדי להוכיח את שיטתו השקרית "כנגד מי שיאמר, מאנשי האמת, כי הבורא טוב ומיטיב וטובתו ידועה על בני אדם, וכי הוא הטוב הברור, וכל מה שיבוא ממנו טוב אמתי בלי ספק" (מורה נבוכים ג יב). הרמב"ם מנתח את מהלך חיי האדם והעמים, ומוכיח באופן ברור שהרוב הוא טוב והרע הנו מיעוט קטן.

למשל - מלחמות. אצל רוב העמים אין מלחמות, וגם אלה שיש להם מלחמות, רוב הזמן אין הם נלחמים. אשרינו, עם ישראל היושב בציון, על החסד שד' גמלנו. שכמעט לא היו לנו מלחמות, ואלו שעברנו היו קצרות, עם קרבנות מעטים, יחסית למה שקורה במדינות אחרות. מאז מלחמת יום הכיפורים עברו עשרים ושבע שנים, לא היתה לנו מלחמה במובן הקשה של המילה, כלומר חרב העוברת בארצנו, ויש להודות לד' על זה יום וילילה.

וכן ביחס לשחיתות. נכון שלפעמים מתגלות פרשיות שחיתות והדבר מכה גלים בתקשורת, אך זה עצמו סימן שמדובר בתופעה נדירה, שהרי דבר נפוץ אינו בגדר חדשות. ב"ה רוב העם היושב בציון הנו טוב וישר, עושה מלאכתו נאמנה ואינו מושחת.

נכון שהדרך עוד ארוכה עד אשר נגיע לעולם שכולו טוב, אבל דווקא בימינו יש לנו לשמוח, שהתחלנו לצעוד בדרך הזאת, ואחרי אלפיים שנות גלות, אור השחר מבקיע על פני ההיסטוריה הישראלית. הננו חוזרים לציון, הארץ נותנת פריה, המדינה קמה, הצבא מתחזק, התורה חוזרת לאכסניה שלה. אנו מתחילים להגיע לקצה המנהרה וליהנות מאורה. אשרינו שנולדנו בדור הזה, דור מצוין ונפלא שד' עושה לו נפלאות, נסים ופורקן, וגבורות ותשועות ונפלאות ונחמות ומלחמות.

חזק חזק ונתחזק, עד אשר נגיע לגאולה השלמה במהרה.

ד': "ראהו שאינו כדאי להשתמש בו רשעים והבדילו לצדיקים לעתיד לבוא". האור הגדול בשלמותו יופיע רק בעתיד, בינתיים יש לנו רק מעט אור, "ואור צדיקים כנוגה אור, הולך ואור עד נכון היום". נכון שהיה נעים יותר לו נבראו בעולם שכולו טוב, אך כך גזר ה' בחכמתו, שניברא בעולם שאינו מושלם אלא הולך ומשתלם, ולנו יש חלק ונחלה באותה השתלמות. הננו יכולים להיות שותפים לקב"ה במעשה בראשית וזהו האושר היותר גדול לאדם, כדברי חז"ל, שלפיכך נברא העולם בעשרה מאמרות: "ליתן שכר טוב לצדיקים שמקיימים את העולם שנברא בעשרה מאמרות" (אבות ה א), בהיותם שליחים של ריבונו של עולם בבניינו של עולם.

ובאמת, מדוע אותם עולמות שחרבו, היה ריבונו של עולם מוחכם לחלוטין בדרך של קטסטרופה מוחלטת, ואילו את עולמנו הוא מציע בהדרגה? כי אותם עולמות, רובם היה רע ולא היה בכוחם להתרומם. כמובן, כל עולם היה טוב יותר מקודמו, אך בסך-הכל היו אלו עולמות רעים, במצב של דעיכה מוחלטת, אשר שבירתם היא תקנתם. דוגמא לזה מצאנו בעולמנו אנו, בדור המבול שהיה צריך להיכחד לגמרי, מלבד נוח אשר מצא חן בעיני ד'. היו אלו עולמות חסרי תקנה, פרט לתקנה של שבירה כדי לתת מקום לעולם טוב יותר. אבל עולמנו הוא עולם טוב שיש בו כוח להיתקן ולהפוך מעולם התהווה לעולם התיקון. נכון שגם עולמנו הוא עולם שבור אבל הוא מסוגל, מכוח דחיפה א-להית אדירה ומתמדת - להתעלות. בספר "אורות הקודש" של מרן הרב קוק, מוקדשים ארבעים ושניים פרקים לעניין זה של התעלות העולם, כעין ארבעים ושניים תחנות (אורות-הקודש ב תקט-תקעג). וכבר כתב הרמח"ל שהעולמות נבראו בדרך שיוכלו לעלות ממדרגתם, כי לכך ירדו בזמן השבירה כדי שיעלו מעט מעט. עד שיחזור הכל למדרגה השלמה. מראש ימות עולם הגלגל סובב רק לנקודה אחת, הוא השלמות האחרון, שהוא בגאולה העתידה (קלח פתחי חכמה פ"ל וקל"א, מובא שם עמ' תקיג).

וכל זה אפשרי מפני שעולמנו הוא עולם טוב, כפי שכתוב הרבה פעמים במעשה בראשית: "וירא א-להים כי טוב" ואפילו "טוב מאד" אלא שנותר בו עדיין קצת רע, שמוטל עלינו לתקנו. אין זה נכון שבעולם הזה יש 'המון רע, מלחמות ושחיתות', אדרבא, יש המון טוב. וכבר כתב הרמב"ם "דע כי יעלה על לב ההמון כי רעות העולם יותר מן הטובות, עד אשר ברוב שירי האומות וחירויותם יביאו זה העניין ויאמר כי זה הפלא ופלא שימצא בזמן מן הזמנים טוב, אבל רעותיו רבות וקיימות, ואין זה הטעות אצל ההמון בלבד, אלא במי שיחשוב כי הוא יודע חכמה. ויש לישמעאלי אבו-בכר מוחד בן

שאלה: הקב"ה ברא הרבה עולמות והחריבם לפני שהוא ברא את העולם הזה, שבו אנו חיים. בעולם הזה יש המון רע - מלחמות ושחיתות. למה הקב"ה אינו מחריב את העולם הזה ובונה עולם חדש, טוב יותר?

תשובה: אכן, עולמנו שונה מן העולמות שהקב"ה היה בונה ומחריב; הוא בנה עולם טוב יותר במקומו. העולם שלנו הוא עולם ההולך ומשתכלל קמעה קמעה. כאשר יצאו רבי שמעון בר-יוחאי ובנו ר' אלעזר, מן המערה, ראו שאנשים שקועים בתוך החול במקום לעסוק בתוכן הפנימי של החיים - "מניחים חיי עולם ועוסקים בחיי שעה", שזהו המקור לכל צרה ולכל עוולה. ואז, "כל מקום שהיו נותנים בו את עיניהם, נשרף מיד". הם ביטלו במחשבתם את ערכו של אותו עולם וביקשו שהוא ייחרב כליל כדי לפנות מקום לעולם טוב יותר. "צתה בת קול ואמרה להם: להחריב את עולמי יצאתם? חזרו למערתכם" (שבת לג ב) - אתם שוללים את זה העולם, ותובעים שיוחלף בעולם אחר. עקרונית, הנכם צודקים, שזה העולם אינו בתכלית השלמות, אך זהו "עולמי". אני מעוניין בו, אוהב אותו ומעוניין שיתנהל בדרך זו של קמעה קמעה. במשך שנים-עשרה שנה למדתם את האמת המוחלטת ועתה אתם תובעים שהעולם יתנהג על פיה. אתם אמנם צודקים, אך חזרו למערתכם ולמדו עתה כיצד ניתן לעשות זאת בהדרגה.

"בעשרה מאמרות נברא העולם, והלא במאמר אחד יכול היה להבראות" (אבות ה א), עולמנו לא נברא פתאום, בבת-אחת, אלא לאט לאט, בהדרגה. יד ודאי לא תקצר לקרוא את כל ההוויה כולה מן האין אל הישות היותר שלמה בן רגע, כבלחיצת מתג חשמל אחד. אך עולמנו אינו ביטוי של היכולת הא-להית לברוא בבת אחת - כעולמות שהיו וחרבו - אלא ביטוי של היכולת הא-להית לברוא בהדרגה, שלב אחר שלב, מתוך סבלנות אינסופית, שגם מתגלה אחר כך, כי "עשרה דורות מאדם עד נח, להודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין ובאין, עד שהביא עליהם את מי המבול. עשרה דורות מנח ועד אברהם להודיע כמה ארך אפים לפניו שכל הדורות היו מכעיסין ובאין עד שבא אברהם אבינו וקיבל שכר כולם" (אבות ב-ג), כלומר הצדיק למפרע את כל המהלך הארוך הזה. "ויאמר א-להים יהי אור ויהי אור".

מקריאה ראשונה של הפסוק נראה לכאורה שהיה חושך גמור ופתאום בבת אחת הופיע אור גדול. אך לא כך מלמדים אותנו חכמי הרזים, אלא האור הופיע לאיטו, בהדרגה, מן החושך הגמור, "הולך ואור עד נכון היום", וכבר רש"י הסביר על הפסוק "וירא א-להים את האור כי טוב ויבדל..." (בראשית א

שיחות הרצי"ה
אורות התחיה ו

שיחות רבנו הרב
צבי יהודה הכהן קוק
על ספר אורות -
אורות התחיה חלק ו'
פרקים נגיב,
בעריכת הרב שלמה
אבינר

324 עמ', כ. קשה

ניתן להזמין בטלפון: 02-9973168
או באתר **החדש**: www.ChavaBooks.co.il

ניתן להשיג את כל ספרי ההוצאה
ב"דני ספרים" רח' אבן ישראל 3 ירושלים